

METODA FUTUROPOLIS

Záměr

Metodou Futuropolis chceme podpořit žáky, žákyně a pedagožky, pedagogy a sami*y sebe v sebedůvěře aktivně utvářet budoucnost.

V rámci experimentů ve výuce vytváříme metodu, jejímž cílem je posilovat dovednosti a sebedůvěru žáků, žaček i vyučujících. Tato sebedůvěra má vést k přesvědčení, že mohou ovlivňovat a měnit věci, které se týkají jejich životů. Změnu promýšlejí díky porozumění příčinám stávající situace a směřují ji k budoucnosti, která je mírová, udržitelná, rozmanitá a beztřídní a naplňuje potřeby všech.

Za tímto cílem je třeba klást si složité otázky o současné situaci, které mohou vyvolat mnoho emocí. Vstupovat do takového dialogu vyžaduje odvalu a často i nutnost setrvat nějakou dobu v nepohodlí a nejistotě bez odpovědi. Snažíme se mít s komplexními tématy trpělivost a nahlédnout je v systémových souvislostech.

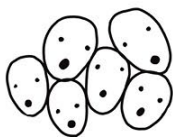
Předpoklad této práce je, že vyučující sdílejí svoji moc s žactvem a modelují na škole demokratické a dialogické vztahy. Součástí vědomé kritické pedagogiky je proto možnost studujících určovat záměr, obsah a proces výuky.

Jak

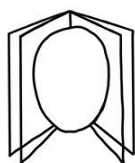
Kombinujeme kritickou pedagogiku se systémovým myšlením a metodou promýšlení budoucností.

- **Kritický přístup** problematizuje každodenní normy a daný řád věcí a předkládá je jako problém ke zkoumání. Propojuje porozumění problému s jednáním a akcí.
- **Systémové myšlení** podporuje vnímání a jednání na základě vzájemné provázanosti lidí, mimolidských bytostí a prostředí a umožňuje vidět jednotlivce v síti vztahů.
- **Promýšlení budoucností** posiluje schopnost představovat si možné scénáře budoucnosti, formulovat přání i vize budoucího vývoje, poznávat a oceňovat, co už funguje tak, jak si přejeme.

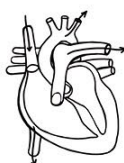
Podrobněji provází procesem metody Futuropolis model spirály (viz níže), popis jednotlivých fází mohou vyučující použít jako metodické vodítko do své výuky. Ve zkratce můžeme přístup Futuropolis načrtnout těmito vybranými otázkami:

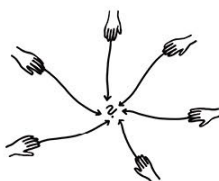
- Co pozorujeme? Co nám vadí?
- Jak rozumíme tomu, co se děje?
- Je tento stav věci daný a neměnný?
- V čem je problém?

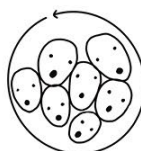
- Jaké jsou příčiny a důsledky problému?
- Kdo ze současné nastavení těží, kdo je udržuje a na koho dopadá?
- Jaká je v tom moje role?

- Po čem toužíme?
Co by udělalo ze světa lepší místo pro všechny?
- Co kdyby...?
- Kde už to „kdyby“ můžeme vidět?

- Co můžeme pro naši vizi udělat teď?
Co uděláme?

- Co se pro nás změnilo? Co vidíme teď?

Na podporu práce s metodou Futuropolis nabízíme **na stroje a aktivity**

- pro rozvoj systémového myšlení, protože s lineární příčinnou souvislostí už nevystačíme
- k promýšlení budoucnosti a tvorby vizí, protože bez pozitivní vize problémy, které si zanalyzujeme, těžko vyřešíme
- pro zapojování smyslů a pocitů do výuky, protože emoce a smysly jsou součástí poznávání a vnímání vztahů se světem; když je vynecháme, omezujeme své poznání
- pro práci s konkrétními tématy v oblastech gender, klimatická změna, nerovnosti, škola, reflexe moci, útlaků a privilegií

SPIRÁLA KRITICKÉ PEDAGOGIKY

Spirála je model vzdělávacího procesu metody Futuropolis. Graficky ji ztvárňuje a zjednodušuje. Spirála je cyklická, opakující se, dynamická. Střídá se v ní akce a reflexe.

Probouzení z ticha

Žákyně a žáci sdílí vlastní zkušenosti s útlakem. Hledají společný problém a svoji vnitřní motivaci k jeho zkoumání.

Kritické bádání

Žákyně a žáci lépe porozumí systémovému problému a kriticky analyzují mocenské vztahy a svou pozici.

Imaginace

Žákyně a žáci rozvíjejí představivost a modelují různé představy o budoucnosti.

Taktika

Žáci a žákyně volí strategii, taktiku a stanovují si cíle, které by je přiblížily k vizím budoucnosti.

Akce a Reflexe

Žáci a žákyně provádějí transformativní akci. Žáci a žákyně reflektují akci a svou novou situaci a pokračují dále v cyklu kritické pedagogiky.